

tela. Duu un vestit de vellut d'un verd quasi negre, sosté un llibre amb la mà esquerra i mira distretament cap a un angle de l'habitació. La resta dels personatges —n'hi ha catorze més— en realitat estan envoltant-lo, embolcallant-lo, aureolant-lo. El quadre és de factura mediocre.

L'únic retrat de Shakespeare que podem donar per bo és el del *First Folio*, del 1623. El *First Folio* va ser recopilat per Heminges i Condell, membres de la companyia de teatre del Rei, i porta per títol *Mr. William Shakespeare's Comedies, Histories and Tragedies*. Conté trenta-cinc obres teatrals del nostre autor. El retrat de la coberta és obra de Martin Droeshout, pertanyent a una nissaga d'artistes flamencs arrelats a Anglaterra. Schoenbaum emfasitza les deficiències del dibuixant, que tenia 22 anys quan va fer el gravat. «L'enorme cap damunt la gorgera plana ressalta sobre un gipó desproporcionadament petit. Un ull apareix més avall i és més gran que l'altre, els cabells dels dos costats no tenen la mateixa llargària, la llum ve de direccions distintes. És poc probable que Droeshout esbossés Shakespeare quan aquest vivia. Segurament va partir d'un dibuix fet a grans trets que algú li va proporcionar. Tot i això, els editors del *First Folio*, que coneixien Shakespeare, no rebutjaren la semblança del gravat (...) Només un lector extremament subtil podia detectar la ironia implícita en aquella frase de Ben Jonson: 'Lector, mira no pas el seu retrat, sinó el seu llibre'. El consell sembla prou raonable.»

Bonac-Melvrâu opina, al contrari, que no es tracta d'un retrat inhàbil, sinó de tot un compendi de missatges xifrats, molt sàviament resolt pel jove Droeshout. Crida l'atenció, per exemple, sobre els dos múscles, la asimetria evident dels quals no és un error de perspectiva, sinó que és un fet deliberat. Una part (la dreta del cos de Shakespeare) correspon correctament al pit; l'altra, però, correspon al mateix personatge vist d'esque-